

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI SUD U SPLITU
Ex. vojarna Sv. Križ, Dračevac
21000 Split

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Splitu, po sucu tog suda Draganu Ramljaku, u pravnoj stvari tužitelja Ivica Baković iz Kaštel Gomilice, Mosorska 11 C, OIB: 70440152089, zastupan po punomoćniku Srđanu Kalebota, odvjetniku u Splitu, Trg HBZ 8/II, Split, protiv tuženika Zagrebačka banka d.d., Zagreb, Trg bana J. Jelačića 10, OIB: 92963223473, zastupano Borisu Porobija, Sanja Porobija i Margita Kiš Kapetanović, odvjetnici u Odvjetničkom društvu Porobija i Porobija iz Zagreba, Galleria Importanne, Iblerov trg 10/VII, p.p. 92, radi isplate i ništetnosti, nakon održane glavne i javne rasprave zaključene dana 09. ožujka 2021., u nazočnosti punomoćnika tužitelja Srđana Kalebota, odvjetnika u Splitu, a u izočnosti uredno pozvanog punomoćnika tuženika Sanje Porobija, odvjetnice iz Zagreba, na ročištu za objavu presude održanom dana 19. travnja 2021.

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da je ništetna i bez pravnog učinka nepoštena ugovorna odredba, članak 1. Ugovora o kreditu broj 3207671171 od 17.10.2006. godine, zaključenog između tužitelja i tuženika, u dijelu u kojem je u članku 1. ugovoreno kako se odobrava i stavlja na raspolaganje kredit u kunskoj protuvrijednosti 57.000,00 CHF, obračunato prema srednjem tečaju HNB, na dan isplate kredita, u dijelu u kojem je ugovoreno kako se korisnik kredita iznos kredita iz prethodnog stavka obvezuje vratiti uz valutnu klauzulu, s pripadajućim kamatama u vrijeme i na način utvrđen ovim ugovorom, članak 2. u dijelu u kojem je ugovoreno kako je korisnik kredita dužan iznos kredita od 57.000,00 CHF platiti u anuitetima i sa redovnom kamatnom stopom u kunskoj protuvrijednosti obračunato po srednjem tečaju HNB na dan plaćanja, članak 7., u dijelu u kojem je ugovoreno kako korisnik kredita otplaćuje kredit u mjesečnim anuitetima u kunskoj protuvrijednosti 341,24 CHF obračunato po srednjem tečaju HNB važećem za CHF na dan plaćanja.

II. Utvrđuje se da je ništetna i bez pravnog učinka nepoštena ugovorna odredba, članak 2. Ugovora o kreditu broj 3207671171 od 17.10.2006. godine, zaključenog između tužitelja i tuženika, u dijelu u kojem je, ugovoreno kako je kamatna stopa promjenjiva u skladu s promjenama tržišnih uvjeta, a temeljem odluke o kamatnim stopama Zagrebačke banke d.d., članak 7., stavak 2. u dijelu u kojem je ugovoreno kako za slučaj izmjene redovne kamatne stope sukladno odluci o kamatnim stopama kreditora korisnik kredita pristaje da kreditor snizi ili povisi iznos anuiteta iz prethodnog stavka te se obvezuje plaćati tako izmijenjene anuitete.

III. Nalaže se tuženiku da tužitelju, u roku 15 dana, isplati iznos od 79.507,82 kuna, sve sa pripadajućom zateznom kamatom, obračunatoj po stopi 15% do 31.12.2007., od 1.1.2008. do 31.7.2015. po kamatnoj stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope HNB-a koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta, a koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećano za pet postotnih poena, a od 1.8.2015. g. do isplate, obračunatoj uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena koje zatezne kamate teku od dospijea svakog pojedinog iznosa do isplate, kako slijedi:

154,16 kn	01.10.2007.
153,86 kn	01.11.2007.
155,19 kn	01.12.2007.
155,24 kn	01.01.2008.
157,74 kn	01.02.2008.
318,07 kn	01.03.2008.
322,19 kn	01.04.2008.
312,63 kn	01.05.2008.
309,31 kn	01.06.2008.
313,35 kn	01.07.2008.
306,42 kn	01.08.2008.
307,22 kn	01.09.2008.
311,56 kn	01.10.2008.
338,16 kn	01.11.2008.
318,27 kn	01.12.2008.
339,86 kn	01.01.2009.
342,58 kn	01.02.2009.
343,82 kn	01.03.2009.
340,04 kn	01.04.2009.
339,28 kn	01.05.2009.
333,48 kn	01.06.2009.
328,36 kn	01.07.2009.
436,78 kn	01.08.2009.
441,25 kn	01.09.2009.
438,22 kn	01.10.2009.
435,25 kn	01.11.2009.
441,00 kn	01.12.2009.
446,42 kn	01.01.2010.

452,13 kn	01.02.2010.
450,19 kn	01.03.2010.
460,00 kn	01.04.2010.
457,01 kn	01.05.2010.
485,38 kn	01.06.2010.
614,36 kn	01.07.2010.
585,01 kn	01.08.2010.
695,13 kn	01.09.2010.
637,05 kn	01.10.2010.
593,36 kn	01.11.2010.
726,22 kn	01.12.2010.
808,36 kn	01.01.2011.
748,80 kn	01.02.2011.
757,53 kn	01.03.2011.
714,76 kn	01.04.2011.
727,97 kn	01.05.2011.
873,39 kn	01.06.2011.
893,83 kn	01.07.2011.
1.006,62 kn	01.08.2011.
949,26 kn	01.09.2011.
859,87 kn	01.10.2011.
857,54 kn	01.11.2011.
847,76 kn	01.12.2011.
880,22 kn	01.01.2012.
915,95 kn	01.02.2012.
917,02 kn	01.03.2012.
894,56 kn	01.04.2012.
903,68 kn	01.05.2012.
917,08 kn	01.06.2012.
902,63 kn	01.07.2012.
903,87 kn	01.08.2012.
890,55 kn	01.09.2012.
865,90 kn	01.10.2012.
895,95 kn	01.11.2012.
906,87 kn	01.12.2012.
902,51 kn	01.01.2013.
858,62 kn	01.02.2013.
889,04 kn	01.03.2013.
896,00 kn	01.04.2013.
882,34 kn	01.05.2013.
841,89 kn	01.06.2013.
816,77 kn	01.07.2013.
839,04 kn	01.08.2013.
854,38 kn	01.09.2013.
893,55 kn	01.10.2013.
871,98 kn	01.11.2013.
881,63 kn	01.12.2013.
889,53 kn	01.01.2014.
393,30 kn	01.02.2014.
405,85 kn	01.03.2014.

399,41 kn	01.04.2014.
386,89 kn	01.05.2014.
381,23 kn	01.06.2014.
383,71 kn	01.07.2014.
399,47 kn	01.08.2014.
415,57 kn	01.09.2014.
414,14 kn	01.10.2014.
422,22 kn	01.11.2014.
433,84 kn	01.12.2014.
429,11 kn	01.01.2015.
435,68 kn	01.02.2015.
435,68 kn	01.03.2015.
435,68 kn	01.04.2015.
435,68 kn	01.05.2015.
435,68 kn	01.06.2015.
435,68 kn	01.07.2015.
435,68 kn	01.08.2015.
435,68 kn	01.09.2015.
435,68 kn	01.10.2015.
435,68 kn	01.11.2015.
435,68 kn	01.12.2015.
435,68 kn	01.01.2016.
435,68 kn	01.02.2016.
21.726,41 kn	30.09.2015.

IV. Nalaže se tuženiku naknaditi tužitelju troškove ovog parničnog postupka u iznosu od 10.578,00kn sa zateznom kamatom od 29. travnja 2021. godine. pa do isplate, po kamatnoj stopi obračunatoj uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, u roku od 15 dana i pod prijetnjom ovrhe.

Obrazloženje

1.U tuižbi zaprimljenoj kod ovog suda dana 04.06.2019. tužitelj je postavio tužbeni zahtjev pobliže opisan u izreci ove presude.

2.U svom odgovoru na tužbu od 10.10.2019. tuženik je naveo da deklaratorni tužbeni zahtjev traži utvrđenje ništetnosti (djela?) odredbi koje se odnose na ugovaranje valutne klauzule švicarskim francima i na ugovaranje promjenjive kamatne stope sadržanih u članku 1., 2. i 7. Ugovora o kreditu od 17. listopada 2006. godine;Kondemnatorni tužbeni zahtjev na isplatu 83.322,96 kune sa zakonskom kamatom;Tužitelj svoje tužbene zahtjeve temelji na odlukama o kolektivnom sporu te navodi da su odredbe ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi ništetne.Iz prometa po kreditu proizlazi da su o9vim tužitelja, treće osobe, otplaćivale obveze po kreditu. Zbog toga, tuženik ovima, pozivom na shvaćanje Ustavnog suda u RH izraženo u odluci broj U-III/3176/2007 od 6. svibnja 2010. ističe prigovor promašene aktivne legitimacije. Predmetni kredit konvertiran je sukladno odredbama Zakona o

izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN br. 102/2015-u nastavku "ZID ZPK/15") s obzirom na to da su tužitelji i tuženik 17. veljače 2016. godine sklopili dodatak Ugovoru o kreditu kojim je izvršena konverzija predmetnog kredita s CHF valutnom klauzulom u kredit s EUR valutnom klauzulom. Na temelju očitovanja volje koje se kreditno zadužio za valutnu klauzulu u CHF, da se njegov kredit konvertira u kredit u kunskoj protuvrijednosti EUR u skladu s odredbama ZID ZPK/15, i to nakon što je tužitelj, u skladu s odredbama ZID ZPK/15 dobio od banke zakonom propisane, iscrpne podatke za donošenje informirane odluke o tome goće li, ili neće Sklopljeni pravni posao povodom tužiteljeva prihvata konverzije, koji je tuženik morao prihvatiti pod prijetnjom zakonom propisanih sankcija, jest pravni posao kojim su stranke, isključivo po izboru tužitelja, riješile sve svoje pravne odnose, prije i poslije konverzije, na način propisan zakonom. Tužitelju su povijesne kamatne stope u trenutku prihvata konverzije bile poznate u brojčanom iznosu kao da su bile ugovorene kao fiksne, a nakon toga razdoblja, kamate su se budućem razdoblju ravnale prema ugovorenom parametru i fiksnom dijelu kamatne stope za EUR kredite. Tužiteljeve tvrdnje u pogledu naknadnog osporavanja prep'lata po osnovi promjena CHF tečaja također nisu osnovane, jer je preplata i po toj osnovi, uzeta o obzir na način kako je to propisao ZID ZPK/15Na temelju svega navedenog, tuženik predlaže da sud, nakon provedenog postupka, odbije tužbeni zahtjev u cijelosti i naloži tužitelju da tuženiku podmiri parnične troškove.

3.Tijekom dokaznog postupka sud je u dokazne svrhe pregledao i pročitao Ugovor o kreditu od 17. listopada 2006. godine, otplatni plan, izvadak iz zemljišnih knjiga, obavijest o prihvatu izračuna konverzije, aneks ugovora o kreditu te nalaz i mišljenje sudskog vještaka Dalibora Krkleca.

4.Tužbeni zahtjev je osnovan.

5.Punomoćnici parničnih stranaka su potpisali trošak.

6.Tijekom dokaznog postupka sud je u dokazne svrhe pregledao i pročitao Ugovor o kreditu, zemljišnoknjižni izvadak fza premetnu nekretninu, izvadak iz sudskog registra za tuženika, dodatak ugovora o kreditu, otplatni plan, nalaz i mišljenje sudskog vještaka Dalibora Krkleca.

7.Iz ovako provedenog dokaznog postupka među parničnim strankama nije sšorno da su tužitelj i tuženik zaključili Ugovor o kreditu dana 17. listopada 2006. godine, da je ugovorena valutna klauzula u švicarskom franku da je ugovorena promjenjiva kamatna stopa.

8.Iz ovako provedenog dokaznog postupka među strankam se ukazalo spornim da li su ništetne odredba ugovora vezane za valutnu klauzulu u švicarskim francima i promjenjivu kamatnu stopu.

9.Presudom Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P – 1401/2012 od 4. srpnja 2013., koja je u tom dijelu potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ - 7129/13 od 13. lipnja 2014. i presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revt - 249/14, utvrđeno je da su pojedine banke, među kojima je i tuženik u razdoblju od 1. siječnja 2004. do 31. prosinca 2008., povrijedile kolektivne interese i prava potrošača - korisnika kredita, zaključujući

ugovore o kreditima, koristeći u istima, ništetne i nepoštene ugovorne odredbe na način da je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze u ugovorima o kreditima, promjenljiva u skladu s jednostranim odlukama i drugim internim aktima tuženika (i drugih banaka navedenih u citiranim odlukama), a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora banke kao trgovci i korisnici kreditnih usluga kao potrošači nisu pojedinačno pregovarali i ugovorom utvrdili egzaktnu parametre i metodu izračuna tih parametara koji utječu na odluku banaka o promjeni stope ugovorene kamate, a što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana utemeljenoj na jednostranom povećanju kamatnih stopa, a sve na štetu potrošača. U tom postupku razmatrani su ugovori o kreditu vezani uz valutnu klauzulu u CHF, a nisu razmatrani ugovori o kreditu u kunama pa s obzirom na navedeno ovaj sud nije vezan za utvrđenja iz predmetne parnice.

10. Naime, člankom 502.c ZPP –a propisano je da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a stavka 1. toga zakona da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

11. Odredbama čl. 81. do 88. ZZP/03 bilo je uređeno pitanje nepoštenih odredbi u potrošačkim ugovorima. Tako je odredbom čl. 81. st. 2. i 3. ZZP/03 bilo propisano da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, time da se smatra da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaj na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca.

12. Odredbom čl. 84. ZZP/03 bilo je propisano da nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu i cijeni, ako su te odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive.

13. Materija o nepoštenim odredbama u trgovačkim ugovorima regulirana je pravilima Zakona o zaštiti potrošača i nekih drugih posebnih zakona za određene domene, koji su u tom smislu *lex specialis*. Odredbe Zakona o obveznim odnosima koji ovu materiju također regulira, ali na razini općeg propisa, primjenjuju se tek supsidijarno, kao *lex generalis*, ako Zakonom o zaštiti potrošača ili drugim posebnim zakonima nije drukčije određeno.

14. Odredbom čl. 2. ZZP/03 propisano je da primjena odredaba Zakona o zaštiti potrošača ne utječe na prava koja potrošači imaju na temelju drugih zakona te da će se, ako Zakonom o zaštiti potrošača nije drukčije određeno, na obvezno pravne odnose između potrošača i trgovca primijeniti odredbe Zakona o obveznim odnosima.

15. O spornoj odredbi prema kojoj je redovna kamatna stopa tijekom postojanja obveze promjenljiva u skladu s odlukom banke nesporno se nije pojedinačno

pregovaralo, a tuženik tijekom postupka niti ne tvrdi da je tužitelj na nju mogao utjecati. U prilog tome govori i činjenica da su u ugovor inkorporirani opći uvjeti poslovanja o kojima tužitelj po prirodi stvari ne može pojedinačno pregovarati.

16.Odredbom čl. 295. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18, dalje u tekstu: ZOO/05) određeno je da su opći uvjeti ugovora ugovorne odredbe sastavljene za veći broj ugovora koje jedna ugovorna strana (sastavljač) prije ili u trenutku sklapanja ugovora predlaže drugoj strani, bilo da su sadržani u formularnom (tipskom) ugovoru, bilo da se na njih ugovor poziva. U st 2. je navedeno da opći uvjeti ugovora dopunjuju posebne pogodbe utvrđene među ugovarateljima u istom ugovoru, i u pravilu obvezuju kao i ove.

17.Navodeći da se odluka banke o promjeni kamatne stope donosi na temelju općih uvjeta poslovanja koji su sastavni dio ugovora i koji dopunjuju spornu ugovornu odredbu, tuženik ne spori činjenicu da niti ugovor niti opći uvjeti ne sadrže niti referentnu stopu koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu niti precizan način utvrđivanja promjene kamatne stope, s time da navodi da je to bilo u skladu sa zakonom jer, sve dok 11. siječnja 2013., niti jednim zakonom nije bila propisana obveza banaka da promjenjive kamatne stope utvrđuju uz primjenu objektivnih parametara.

18.Tuženik nadalje navodi da je istu mijenjao zbog tržišnih uvjeta, međutim niti tu ne spori da u samom ugovoru, kao niti u primjenjujućim općim uvjetima nisu navedeni zbog kojih promjena tržišnih uvjeta može doći do promjene ugovorene kamate. Osim toga navodi da je da je prilikom promjene ugovorene kamatne stope zbog tržišnih uvjeta postupao korektno, profesionalno i savjesno uzimajući u obzir opravdane interese tužitelja.

19.Sporna ugovorna odredba u kojoj je sadržana odredba o ugovorenoj promjenjivoj kamatnoj stopi bila je uočljiva i jasna, ali ne i razumljiva. Ista je vidno istaknuta u ugovoru te je bila lako uočljiva.

20.Također u ugovoru je jasno naznačeno da je ugovorena promjenljiva kamatna stopa, a koja se mijenja odlukom banke, dakle ta ugovorna odredba bila je jasna.

21.No, sporno je je li ista bila razumljiva tužitelju kao potrošaču, a time ima li mjesta ocjenjivati njezinu poštenost u smislu prethodno citirane odredbe čl. 84. ZZP/03.

22.Iz dostavljene dokumentacije razvidno je da je predmetni ugovor o kreditu bio standardni ugovor tuženika, a sastavni dio istog bili su opći uvjeti poslovanja tuženika. U ugovoru je bila sadržana i odredba o ugovornoj kamati i kamatnoj stopi koja je bila određena kao promjenljiva, a čije promjene se vrše skladno odluci banke. U općim uvjetima promjene kamatne stope tuženika, tuženik se bavio pitanjem kamata i uvjetima pod kojima se ista može mijenjati navodeći koji parametri mogu utjecati na visinu promjene kamatne stope, no niti iz jedne od tih odluka nije razvidno što će to konkretno utjecati na promjenu kamatne stope tužitelju, odnosno koji od više navedenih parametara će imati utjecaja na promjenu kamatne stope tužitelja.

23.Sama terminologija koja je korištena u ovim odlukama tuženika, uključujući i dio koji se odnosi na osnovna načela promjene kamatne stope, na načine određivanja

visine promjene kamatne stope te razdoblja i datume izmjena je visoko stručna i kao takva je razumljiva isključivo onim osobama koje imaju ekonomsku naobrazbu te koje se bave bankarskim poslovanjem. Za prosječnog potrošača ovakva terminologija je apsolutno nerazumljiva. To pak znači da unatoč tome što odluke tuženika koje su uređivale pitanje promjenljive kamatne stope, uključujući i razloge koji utječu na njezinu promjenu tijekom trajanja kreditnog razdoblja tužitelju kao potrošaču, bez ekonomske naobrazbe, nisu mogle biti razumljive. Osim toga, razlozi za promjenljivost kamatne stope kako su prikazani u odlukama tuženika, doista se ne mogu smatrati načelnim i objektivnim kriterijima koji bi trebali omogućiti tužitelju kao potrošaču da provjeri opravdanost razloga za promjenu kamatne stope tijekom razdoblja trajanja kredita.

24. Ugovorna kamata u ugovoru o kreditu, sadržajno je naknada koju se korisnik kredita obvezuje platiti za korištenje iznosa novčanih sredstava odobrenih mu na određeno vremensko razdoblje od strane banke, uz njegovu obvezu vraćanja iskorištenog iznosa novca, sve u vrijeme i na način kako je to ugovorom o kreditu i ugovoreno. Stoga ugovorna kamata kao takva mora biti određena, odnosno određiva, sve u smislu odredbe čl. 269. st. 2. i čl. 272. ZOO/05.

25. Ugovor o kreditu je dvostrani pravni posao u odnosu na kojeg vrijede temeljna načela obveznog prava kao što su načelo ravnopravnosti sudionika u obveznim odnosima, načelo dužnosti njihove suradnje, načelo jednakih vrijednosti činidbe, načelo savjesnosti i poštenja, načelo zabrane zlouporabe prava.

26. Unošenjem u ugovor o kreditu potpuno neodređene formulacije glede promjenjive kamatne stope na način da će se ista mijenjati sukladno odluci tuženika pri čemu nisu definirani nikakvi razumljivi parametri koji na tu promjenjivost utječu pa niti parametri tržišnih uvjeta, na koje se tuženik poziva, suprotno je navedenim načelima obveznog prava, jer je time od samog početka tog ugovornog odnosa, tužitelj kao potrošač doveden u neravnopravni položaj u odnosu na tuženika kao trgovca, jer je formulacija sporne ugovorne odredbe o promjenljivoj kamatnoj stopi bila takva da je na temelju nje tužitelj jedino znao kolika mu je visina kamatne stope na dan sklapanja ugovora o kreditu i da će takva biti dvije godine u kojem razdoblju je ista ugovorena kao fiksna, ali nakon isteka tog razdoblja nije niti približno mogao ocijeniti zašto, kako te u kojem smjeru će tijekom budućeg kreditnog razdoblja, ta se kamatna stopa kretati. Dakle, na temelju takve ugovorne odredbi, osim precizno određene kamatne stope u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu, buduća kamatna stopa ugovorena kao promjenjiva niti je bila određena, a niti određiva. Osim toga takva odredba tužitelju kao prosječnom potrošaču objektivno nije mogla biti razumljiva.

27. Tuženik tijekom postupka nije tvrdio niti je ičim dokazao da bi njegovi službenici pri sklapanju ugovora o kreditu, tužitelju na valjan i njemu razumljiv način objasnili postupak formiranja kamatne stope, odnosno koji će sve čimbenici utjecati na njezino formiranje tijekom trajanja ugovorenog kreditnog razdoblja, a na temelju čega bi on kao potrošač mogao spoznati učinke koji će za njega u budućnosti proizaći iz ugovorne odredbe o promjenljivoj kamatnoj stopi. I iz toga proizlazi da tužitelj nije raspolagao osnovnim parametrima o kojima ovisi kretanje kamatne stope u budućem razdoblju.

28. Dakle, odredba koja se odnosila na ugovorenu promjenljivu kamatnu stopu bila je sastavni dio standardnog ugovora o kreditu unaprijed sastavljenog od strane tuženika, o toj se odredbi s tužiteljem nije pojedinačno pregovaralo niti je on imao utjecaj na njegov sadržaj pri čemu je tom odredbom, suprotno načelu savjesnosti i poštenja tužitelju nametnuta obveza koju on objektivno nije mogao sagledati kao cjelinu u vrijeme sklapanja ugovora.

29. Stoga takva ugovorna odredba uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama tužitelja kao korisnika kredita - potrošača kao jedne ugovorne strane u odnosu na tuženika - banku- trgovca kao drugu ugovornu stranu, a što je suprotno temeljnim načelima obveznog prava, uz ostalo načelu ravnopravnosti sudionika u obveznim odnosima te načelu dužnosti njihove suradnje i načelu zabrane zloporabe prava.

30. Pri tome, kod ocjene poštenosti sporne ugovorne odredbe treba reći da je tužitelj u odnosu na tuženika u ovisnom položaju jer mu treba novac, koji mu tuženik može dati i u takvom položaju isti je doveden u poziciju: "uzmi ili ostavi" (take it or leave it). Naime, tužitelj je trebao novac za kupnju stana, taj mu je novac mogao odobriti tuženik kao banka pod uvjetima koje je on diktirao. Na ocjenu suda da je tužitelj bio u ovisnom položaju u odnosu na tuženika nema utjecaja niti činjenica da je tužitelj kredit mogao tražiti u drugim bankama, jer ta mogućnost ne čini spornu ugovornu odredbu poštenom niti ima utjecaja na istu. U tom smislu niti činjenica da tužitelj nije prigovarao na obavijesti o promjeni kamatne stope nema nikakvog utjecaja na ocjenu poštenosti sporne odredbe jer je potpuno jasno da niti u slučaju prigovora tužitelj ne bi mogao utjecati na izmjenu jednostrane odluke tuženika o promjeni kamatne stope.

31. Tužitelj je doista imao mogućnost raskida ugovora o kreditu nakon odluka tuženika o izmjeni kamatne stope, mogućnost niti ta mogućnost ne čini niti daje spornoj odredbi o promjenljivoj kamatnoj stopi karakter poštene odredbe u smislu ZZP/03.

32. Sud pri tom ne dovodi u pitanje legitimno pravo tuženika da u ugovorima o kreditu ugovara promjenljivu kamatnu stopu, koja je sa aspekta isplativosti njegovog poslovanja nužnost (posebno imajući u vidu da je, u konkretnom slučaju, riječ o ugovoru o kreditu koji je sklopljen na 360 mjeseci), a sve s obzirom na brojne ekonomske čimbenike koji izravno ili neizravno utječu na određivanje njezine visine.

33. Međutim, tuženik kao banka i kao dobar i odgovoran gospodarstvenik morao je imati drugačiji pristup prema tužitelju prilikom ugovaranja promjenljive kamatne stope u ugovoru o kreditu. Tuženik kao visoko specijalizirana novčarska ustanova, čiji predmet poslovanja je novac kojeg plasira potrošačima u vidu raznih novčarskih „proizvoda“, bio je dužan nudeći svoj proizvod maksimalno odgovorno pristupiti tužitelju i pomoći mu da se u okviru zakonom dopuštenih mogućnosti koristi njegovim uslugama, ali nikada na njegovu štetu. Znanje i iskustvo tuženika u kreditnom poslovanju u odnosu na znanje o tim poslovima tužitelja kao prosječnog potrošača je toliko superiorno da je nemjerljivo. Upravo zato je tuženik bio dužan tužitelja ozbiljno informirati o smislu i sadržaju odredbi o promjenljivoj kamatnoj stopi i skrenuti mu pozornost na parametre o kojima ovisi kamatna stopa u budućem razdoblju trajanja kredita, a što tuženik nije na valjani način učinio, već je isto nerazumljivo formulirao u unaprijed formuliranom standardnom ugovoru.

34. Niti odluka tuženika o promjeni kamatnih stopa, a koja je u primjeni od 1. srpnja 2013., nije zakonita. Naime, iako je tuženik navedenu promjenu sačinio sukladno čl. 5. i 14. Zakona o izmjenama o dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj 127/12) te je precizirao uz što je vezana kamatna stopa, isto nije imalo nikakvog utjecaja na promjenu kamatne stope tužitelja jer je tužitelju prema toj izmjeni primijenjena kamatna stopa od 6,70% godišnje, odnosno viša kamatna stopa koju je tuženik jednostrano odredio od početno ugovorene kamatne stope. Slijedom toga, niti ta promjena nije učinjena u skladu s odredbama ZOO - a, ZZP/03 jer je i o toj promjeni tužitelj obaviješten bez obrazloženja samo slanjem obavijesti od 8. siječnja 2013., u kojoj je obavijesti navedeno da kamatna stopa od 6,70% ostaje nepromijenjena (iako je već i izmjena na 6,70% učinjena u suprotnosti sa zakonima), te da ju čini fiksni dio u visini 4,69 postotnih bodova i varijabilni dio kamatne stope koji se izražava kao 6M NRS1 za HRK i koji na dan 31. prosinca 2012. iznosi 2,26 postotnih poena, pri čemu niti za tu kamatu nije s tužiteljem pojedinačno pregovarao, niti je tužitelju o tome dana bilo kakva mogućnost (tako i VSRH u Rev – 1172/18 – 2). Naime, tuženik tijekom postupka nije tvrdio, niti je dokazao da bi s tužiteljem pojedinačno pregovarao o kamatnoj stopi koja je bila u primjeni od 1. srpnja 2013. niti je dokazao da je tužitelju pružio tu mogućnost.

35. U ovom postupku nije odlučno je li tuženik u utuženom razdoblju kamatnu stopu mijenjao u skladu s promjenjivosti parametara kojima je u svom poslovanju vezan. To iz razloga jer je upravo netransparentnost ugovorne odredbe razlog ništetnosti iste. Okolnost, što su možda i postojali objektivni razlozi promjene kamatne stope, ne utječe na činjenicu da tužitelj o takvim objektivnim razlozima ni na koji način nije bio obaviješten prilikom sklapanja ugovora o kreditu.

36. Kako je tuženik primio više nego što je trebao zbog nepoštene jednostrane promjene kamatne stope, a s obzirom na ugovornu odredbu koja je ništetna, to je, temeljem čl. 1111. ZOO/05, dužan vratiti tužitelju preplaćeni iznos nastao povećanjem ugovorene redovne kamate u utuženom razdoblju. Naime, kako je utvrđeno da je tužitelj otplaćivao predmetni kredit kroz cijelo otplatno razdoblje do prijevremene otplate, onom dinamikom otplate glavnice i redovne kamate uslijed jednostrane promjene kamatne stope za koju je utvrđeno da je ništetna, to je tužitelju dosuđena razlika preplaćenog iznosa u odnosu na onaj iznos čija je visina tužitelju bila jasna i precizna s obzirom na jasnoću i preciznost prve ugovorene kamatne stope od 4,99% godišnje.

37. Naime, čl. 1111. ZOO/05 određeno je da kad dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi. Obveza vraćanja, odnosno nadoknade vrijednosti nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila ili koja je kasnije otpala. Članak 1115. ZOO/05, uređujući opseg vraćanja stečenog, određuje da, kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

38. Sudski vještak Dalibor Krklec u svom nalazu I mišljenju od 05. svibnja 2020. godine je naveo da otplatom predmetnog kredita od 17. listopada 2006. godine

korisnik kredita je izvršio pretplatu po osnovi kamata na datum 01. veljače 2016. godine u iznosu od 5.920,02 CHP odnosno 32.801,93 kn. U odnosu na promjenu tečaja utvrđena je razlika na datum 01. veljače 2016. godine u iznosu od 24.979,48 kn pa bi sveukupno potraživanje tužitelja iznosilo 57.781,41 kn. Da nakon što je provedena konverzija utvrđena je visina glavnice od 28.181,43 EUR-a ili 215.082,87 kn dok bi prema ugovorenoj kamatnoj stopi iznosila 41.603,91 CHP ili u kunskoj protuvrijednosti iznos od 193.356,46 kn što čini razliku od 21.726,41 kn.

39.S obzirom na činjenicu da je tužitelj u cijelosti uredio tužbeni zahtjev sukladno vještvu sudskog vještaka Dalibora Krkleca to je tužbeni zahtjev pod točkom III trebalo usvojiti odlukom odlučiti kao u izreci ove presude.

40.Također je trebalo utvrditi ništetnim odredbe ugovora o promjenljivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli kako je to i određeno u izreci ove presude.

41.Zbog svega iznesenog odlučeno je kao u izreci.

42.Odluka o trošku temelji se na odredbi čl. 154. st. 1. ZPP-a a isti troškovi se sastoje od sastava tužbe 100 bodova, sastava podnesak od 20. studenoga 2019 100 bodova i 02. ožujka 2021 100 bodova, pristupa na ročište od 03. prosinca 2019. 100 bodova i 09. opžujka 2021. 100 bodova odnosno ukupno 500 bodova što uz vrijednost boda s paušalom od 10,00 kn daje iznos od 5.000,00 kn koji iznos je uvećan na ime 25 % PDV-a odnosno 1.250,00 kn, sudskih pristojbi i tužbe 1183,00 kn sudskih pristojbi i presude 1.145,00 kn te troška vještačenja 2.000,00 kn pa zbrajajući ove iznose dolazi se do iznosa 10.578,00 kn koji iznos je i određen u izreci ove presude.

U Splitu, 19. travnja 2021.

S u d a c

Dragan Ramljak

Pouka o pravnom lijeku: Protiv ove presude dopuštena je žalba Županijskom sudu. Žalba se podnosi putem ovog suda u tri primjerka u roku od 15 dana od dana dostave prijepisa ove presude.

DNA:

- pun. tužitelja
- pun. tuženika
- u spis

Broj zapisa: **eb2f9-ed16a**

Kontrolni broj: **09861-565d0-815ae**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=DRAGAN RAMLJAK, L=SPLIT, O=OPĆINSKI SUD U SPLITU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Splitu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.